

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Наукове товариство здобувачів вищої освіти та молодих учених

МАТЕРІАЛИ

***XVI Всеукраїнської науково-практичної
конференції здобувачів вищої освіти та молодих
учених***

**«НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА
МОЛОДИХ»**

19 травня 2023 року

м. Рівне

ББК 72 НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА
УДК 001+37+316.3 МОЛОДИХ: Матеріали XVI Міжнародної
Н-34 науково–практичної конференції здобувачів вищої освіти
і молодих науковців. Рівне: РВВ РДГУ. 2023. 159 с.

Програмний комітет:

Постоловський Руслан Михайлович – канд. іст. наук, проф.– *голова оргкомітету*;

Дейнега Олександр Вікторович – д-р екон. наук, проф. – *заступник голови оргкомітету*;

Сачук Роман Миколайович – д-р вет. наук, проф. – *заступник голови оргкомітету*;

Павелків Роман Володимирович – д-р психол. наук, проф.;

Петрівський Ярослав Борисович – д-р техн. наук, проф.;

Сойчук Руслана Леонідівна – д-р пед. наук, проф.;

Войтович Ігор Станіславович – д-р пед. наук, проф.;

Юхименко-Назарук Ірина Анатоліївна – д-р екон. наук, проф.;

Павелків Віталій Романович – д-р психол. наук, проф.;

Виткалов Сергій Володимирович – д-р культ., проф.;

Грицай Наталія Богданівна – д-р пед. наук, проф.;

Михальчук Роман Юрійович – канд. іст. наук, проф.;

Гамза Анна Володимирівна – канд. пед. наук, доц.;

Шамсутдинова Маріам-Софія Бахудирівна – здобувач ступеня PhD спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки;

Мовчко Олег Петрович – здобувач вищої освіти IV курсу психолого-природничого факультету;

Задерейчук Оксана Олегівна – здобувач вищої освіти III курсу факультету математики та інформатики.

Важлива інформація: відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та дотримання норм академічної доброчесності несуть автори публікацій. Оргкомітет конференції залишає за собою право незначного редагування та скорочення поданих для публікації чи опублікування матеріалів.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 25 травня 2023 р.).

ДО ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ СТАРШИМИ ДОШКІЛЬНИКАМИ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ В ОБРАЗОТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Ковальчук В.Л., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Янцур Л. А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І.Поніманської

Рівненський державний гуманітарний університет

Проблема формування художнього образу перебуває під пильною увагою філософів, мистецтвознавців, психологів, педагогів упродовж тривалого часу, оскільки естетичне виховання пов'язане з культурою сприймання світу та формуванням художнього образу.

На думку В. Гриценка художній образ – це поєднання емоційного та раціонального у пізнанні, це відображення об'єктивної дійсності [1]. Є. Лисенко розглядає художній образ як загальні категорію художньої творчості, форму пізнання та освоєння світу з позиції певного естетичного ідеалу, шляхом створення об'єктів, які виявляють естетичний вплив [2]. Філософський енциклопедичний словник художнім образом називає явище, яке творчим способом відтворене в художньому творі [6].

В. Гриченко вказує, що художній образ – це образ мистецтва, який створюється автором художнього твору з єдиною метою – найповніше розкрити описуване явище дійсності. У той самий час, смисл художнього образу розкривається лише в певній комунікативній ситуації, і кінцевий результат такої комунікації залежить від особистості, цілей і емоційно-чуттєвої сфери людини, а також від конкретної культури, до якої вона належить [1].

У образотворчому мистецтві образ є чуттєво-конкретним, наочним виразом ідеї. О. Пісоцький та Л. Пісоцька вважають, що художній образ – це чуттєва думка, він володіє індивідуальністю, визначеністю й водночас містить якість, притаманні широкому колу соціально зумовлених явищ, притаманних певному часу. Художник у своїх творах здійснює образне відкриття життєвих явищ та висловлює своє ставлення до світу. Художній образ – це поєднання дійсності та творчої фантазії [4].

Людина сприймає світ образами, тобто тими суспільними уявленнями, які виникають у неї на основі різних звукових, слухових, зорових асоціацій. Зображує світ кожен художник по своєму, за допомогою різних технік: живопис – пензлі, фарби; графіка – олівець та перо; скульптура – глина, камінь, дерево.

Ці визначення художнього образу, які стосуються творів митців, на думку теоретиків та практиків дошкільної освіти О. Дронової [5], О. Пісоцької [3], Л. Пісоцької [3], О. Половіної [4], Г. Сухорукової [5], Л. Янцура [5], у повній мірі можна віднести і до творчості дітей старшого дошкільного віку під час становлення художньо-образного бачення.

Прилучення дитини до світу художньої культури є визнаним пріоритетом дошкільного виховання, адже мистецтво є сферою «високої» культури, яка доступна і відкрита дитині для освоєння. Мистецтво виступає взірцем активності особистості, персоналізації, фактором самовираження людини. Образотворення, художнє пізнання світу та себе у ньому – це шлях, який дає людині незалежність. Уміння щось зобразити, творити і виражати себе є однією з форм незалежності, яка все більше розвивається з віком дитини. У образотворенні діти формулюють те, що пізнається ними, самі. У процесі образотворення та його продукті – створеному художньому – внутрішній світ дитини стає видимим та зрозумілим для інших.

Проблема створення художнього образу у дітей старшого дошкільного віку визначається інтересом до вивчення особливостей дитячої образотворчої діяльності. Сучасна естетико-педагогічна література розкриває точку зору, згідно з якою сутність художньо-творчого розвитку складається з формування у дітей естетичного ставлення за допомогою розвитку вміння розуміти і створювати художні образи. Саме художній образ лежить в основі переданого дітям естетичного досвіду і є центральним, сполучним поняттям в системі естетичних знань. Естетичне ставлення може бути сформоване тільки в схильності до аналізу художніх образів і виразності явищ.

Питання формування художнього образу в дитячій творчості відображені в багатьох педагогічних дослідженнях, в яких наголошується, що розвиток особистості дитини безпосереднім чином пов'язаний з формуванням у неї естетичного ставлення до дійсності і високої художньої культури. У вітчизняній дошкільній педагогіці і психології питання формування художнього (виразного) образу розроблені досить широко. Дослідження в цій області показують, що діти старшого дошкільного віку здатні сприймати художню «мову» різних видів мистецтва і при відповідних умовах самостійно створювати виразні образи.

За словами Г. Сухорукової, О. Дронової, Л. Янцура, у ранньому віці безпосередність дитячих реакцій, їхня яскравість, емоційність свідчать про початкові етапи формування художньо-естетичного сприймання. Тому важливо, щоб у процесі образотворчої діяльності, дитина могла вільно користуватися різними художніми матеріалами, передаючи образи предметів, явищ оточуючої дійсності ритмом мазків, штрихів, кольорних плям, форм, розташовуючи їх на різних поверхнях [5].

О. Половіна вказує, що зображені олівцями, фарбами, мазками, штрихами, предмети, персонажі набувають образів, не зовсім зрозумілих дорослим. Однак те, що дорослим здається незрозумілим, для дитини якраз зрозуміле. Вона орієнтується у нагромадженні ліній, форм, може пояснити кожне зображення [4].

Поступово, навчившись зобразити різні форми, діти створюють цілу галерею образів. Особливо цікавими у них виходять образи людини. О. Пісоцький та Л. Пісоцька вважають, що образ людини близький дитині тим, що викликає в неї багато радісних почуттів. «Моя мама», «Мій тато», «Моя бабуся», «Мій дідусь», «Я» - чують дорослі часто від дітей. Ці зображення ще не досконалі, але у своїх роботах діти намагаються висловити своє ставлення до

своїх персонажів. Спостереження показали, що діти помічають виразність образу. При подальшій роботі вони зображують нові цікаві деталі, які увиразнюють образ [3]. При оцінці творчих робіт, діти старшого дошкільного віку на пропозицію вихователя, обрати уподобані роботи, обирають ті, в яких виразніша композиція, форма, лінії, кольорова гама.

Отже, оволодіваючи образотворчими навичками, діти водночас долучаються до творчої діяльності. Вони отримують можливість повніше передавати художні образи предметів та явищ навколишньої дійсності. Г. Сухорукова, О. Дронова та Л. Янцур констатують, що образотворча діяльність дітей проходить складний шлях розвитку від найпростіших дій олівцем, фарбою до процесів образного відтворення. Образ стає для дитини живим, відчутним. Цей процес протікає неоднаково навіть в дітей одного віку і залежить від його сфери сприймання, мовлення, мислення, емоційних проявів [5].

Як вважають О. Пісоцький та Л. Пісоцька, формуючи образотворчі уміння дітей, вихователь повинен опиратися на виразні особливості художніх матеріалів, залучати дітей до різних видів образотворчої діяльності [3]. Завдання вихователя – створити умови для творчої діяльності своїх вихованців, які б сприяли створенню художніх образів.

Незважаючи на теоретичне вивчення даної проблеми, в практиці роботи закладів дошкільної освіти виникла необхідність в нових підходах до організації навчання дошкільників створювати художній образ. Одним із таких шляхів, на нашу думку, являється використання різних виразних засобів для створення художнього образу. Це і визначило тему нашого дослідження: «Створення старшими дошкільниками художнього образу в образотворчій діяльності за допомогою різних виразних засобів». Мета дослідження: визначити шляхи створення художнього образу за допомогою різних виразних засобів в образотворчій діяльності старших дошкільників.

На констатувальному етапі експерименту, метою якого було вивчення стану роботи закладу дошкільної освіти з навчання старших дошкільників створювати художній образ в образотворчій діяльності, ми виявили, що в практиці роботи закладів дошкільної освіти недостатня увага приділяється в роботі зі старшими дошкільниками вирішенню основного завдання в образотворчій діяльності цієї групи - створення художнього образу. Вихователі більше уваги приділяють навчанню дітей зображення окремих предметів і створення сюжетних композицій. В той же час рівень технічних умінь і навичок дітей як експериментальної так і контрольної груп в основному середній і низький. Хоча практично всі діти (90%) виявляють інтерес до образотворчої діяльності. Основна маса дітей виконують роботу відповідно до завдань. Окремі діти виявляють самостійність у виборі образотворчих матеріалів і технічних прийомів зображення. Але організація занять в цих групах не дає можливість дітям використовувати різні матеріали, ускладнює творче застосування різних технік зображення. Тому рівень використання різних виразних засобів у створенні художнього образу досить низький. Не належним чином використовуються нетрадиційні техніки малювання (в основному самі по собі і не спрямовані на створення художнього образу), не використовується поєднання різних засобів виразності (малювання і аплікації), різних матеріалів в створенні художнього образу. Відповідно старші дошкільники часто не задоволені результатами своєї роботи, що спричиняє спад інтересу їх до даної діяльності.

Ми також спробували оцінити професійні вміння вихователів. Знання та вміння педагогів вивчалися в ході спостереження педагогічного процесу (перегляд і аналіз занять), а також за допомогою співбесіди з вихователем. Всі педагоги знають програмні завдання з даного розділу. Однак не завжди правильно здійснюють керівництво дитячою творчістю. Розуміють особисту готовність до заняття тільки як підготовку матеріалів, ознайомлення з методичними рекомендаціями, або вже розробленими конспектами занять. Найчастіше вихователі застосовують формальний, нетворчий підхід до організації занять образотворчою діяльністю. В основному використовуються одноманітні методи і прийоми навчання, не включаються ігрові прийоми і пошукові ситуації. Часто використовується безпосередній прямий показ способів зображення, в результаті чого у дітей створюється установка на те, що малювати, ліпити, або створювати аплікацію можна лише після того, як вихователь продемонструє, як це треба робити. Мало уваги приділяється аналізу дитячих робіт.

В планах навчально-виховної роботи відсутнє планування занять з образотворчої діяльності зі створення художнього образу, з навчання створення художніх образів із застосуванням доступних дітям старшого дошкільного віку технік і матеріалів. Ми не спостерігали занять зі взаємозв'язку видів образотворчої діяльності. Так як більшість дітей мають низький рівень технічних умінь і навичок в різних видах образотворчої діяльності, тому їм важко справитися із завданням створення художнього образу. В цьому плані доцільно було б використати нетрадиційні техніки як в малюванні, так і в аплікації, різні матеріали для малювання, ліплення, аплікації, засоби виразності (малюнок і аплікація), (ліплення і малювання), в їх поєднанні.

Тому формувальний етап експерименту буде спрямований на навчання старших дошкільників створювати художній образ в образотворчій діяльності за допомогою різних виразних засобів. Це зробить процес зображення доступнішим і виразнішим, що сприятиме більшій зацікавленості дітей результатом роботи.

Список використаних джерел:

1. Гриценко В.С. Повертаючись до розмови про художній образ. Стаття перша. *Гуманітарний часопис*. 2012. № 4. С. 24-31.
2. Лисенко Є.А. Образ, словесний образ, художній образ : уточнення понять. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Лінгвістика*. Херсон, 2018. № 34. С. 114-116.
3. Пісоцький О.П., Пісоцька Л.М. Основи образотворчого мистецтва та образотворча діяльність у дошкільному віці : навч. посіб. для студентів спеціальності «Дошкільна освіта». 2-е вид., доп. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 162 с.
4. Половіна О.А. Особливості змісту освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва». *Державний стандарт дошкільної освіти : особливості впровадження*. Видавництво «Ранок», Харків, 2021. С. 45-50.
5. Сухорукова Г.В., Дронова О.О., Голота Н.М., Янцур Л.А. Образотворче мистецтво з методикою

викладання в дошкільному навчальному закладі : підручник. За заг. ред. Г.В. Сухорукової. 4-е вид. Київ : Слово, 2020. 376 с.

6. Філософський енциклопедичний словник. Київ : Абрис, 2002. 742 с.

ДО ПИТАННЯ ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ НА ЗАНЯТТЯХ ОБРАЗОТВОРЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Рибік М.О., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Янцур Л. А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І.Поніманської

Рівненський державний гуманітарний університет

Сучасні діти дошкільного віку мають естетичний досвід, сформований в умовах впливу інформаційних ресурсів, технологій, медіа засобів сучасного суспільства. Художнє виховання розглядається як безперервний, соціально контрольований, органічний процес «входження» дитини в соціум у процесі освоєння культурних засобів під безпосереднім керівництвом дорослого, вихователя, керівника гуртка, батьків, родини. У дошкільній освіті залишається невирішеним питання художньо-освітніх знань з образотворчого мистецтва, доступних дітям дошкільного віку, зміст яких має бути визначений в державних програмах розвитку дитини.

Багатоаспектні напрями досліджень естетичного виховання дітей дошкільного віку представлені в працях Н. Ветлугіної, Н. Горшко, Н. Кириченко, Т. Комарової, В. Котляра, Т. Науменко, Н. Сакуліної, Є. Фльоріної та інших. Значна роль у системі естетичного виховання дослідниками відводиться образотворчому мистецтву. Проблеми дитячої творчості приділяли увагу такі вчені, як Є. Фльоріна, Н. Сакуліна, Н. Ветлугіна, Т. Казакова.

Мета статті – визначити зміст поняття «художня освіта», проаналізувати освітні програми навчання образотворчого мистецтва в закладах дошкільної освіти, дослідити рівень художньо-освітніх знань дітей старшого дошкільного віку.

Художній розвиток особистості є способом передачі від покоління до покоління загальнолюдських цінностей, при сприйнятті і відтворенні яких відбувається етичний і творчий саморозвиток.

В умовах оновлення українського суспільства, відродження національної системи освіти особливої актуальності набуває естетичне виховання дітей дошкільного віку, що відображається в Законі України «Про дошкільну освіту» [1]. В ньому приділяється велика увага вихованню у дітей любові до України, шанобливого ставлення до Батьківщини, національних цінностей українського народу, а також цінностей інших націй і народів, свідомого ставлення до себе, оточення та довкілля; особистісно орієнтованому вихованню дитини, розвитку її творчих здібностей, набуттю нею власного соціального досвіду.

Питання про роль художньої освіти знайшли відображення в численних працях філософів, соціологів, психологів, мистецтвознавців, педагогів-вчених і практиків, творчих працівників, художників різних історичних епох (Платон, Т. Г. Грушевицька, Л. С. Виготський, Г. М. Агібалова, Л. Н. Мун, Н. К. Шабанова, А. І. Кравченко і ін.) [3, с. 69].

Саме мистецька освіта містить важелі розвитку тих якостей і властивостей людини, що визначають собою спосіб її буття у світі. Загальна культура особистості, моральне виховання, етичні орієнтири тощо отримують потужний поштовх для розвитку в процесі навчання мистецтва. Великого значення набуває мистецька освіта у формуванні світоглядних позицій дітей дошкільного віку. Мистецьке виховання особливо яскраво сприяє розвитку творчих здібностей дитини, спонукає її до евристичної діяльності.

Сьогодні освітнє значення образотворчої діяльності стало провідним чинником розвитку особистості і набуло соціокультурного змісту. Поняття «художня освіта» у своїх працях розглядають значна кількість вчених, щоправда інколи вказують його як поняття «мистецька освіта». На думку дослідника В. Григоренка воно трактується наступним чином: «мистецька освіта – процес і результат освоєння суб'єктом істотних властивостей навколишньої дійсності, відтвореної у художніх образах. Змістом мистецької освіти виступає спрямована на загальний і художній розвиток особистості система педагогічно адаптованих художньо-практичних умінь, навичок, знань, досвіду ціннісного ставлення до мистецтва, досвіду творчої діяльності» [2, с. 256].

На нинішньому етапі розвитку дошкільної педагогіки проблему дитячої творчості неможливо розглядати окремо від питань навчання зображувальної діяльності. У зв'язку з цим процес малювання, ліплення, аплікації потрібно розуміти не тільки, як засвоєння дітьми тих чи інших знань і вмінь, а виховання в них уміння естетично сприймати навколишній світ і передавати його в малюнках.

Образотворча діяльність є одним з найбільш доступних видів роботи з дітьми з розвитку творчих здібностей. Для дітей дошкільного віку в дитячому садку – це образотворча, художньо-продуктивна діяльність, яка створює умови для залучення дитини у власну творчість, в процесі якої створюється щось гарне, незвичайне. Крім того малювання є одним з найважливіших засобів пізнання світу і розвитку знань естетичного сприйняття, оскільки воно пов'язане з самостійною практичною та творчою діяльністю дитини.

Заняття образотворчою діяльністю сприяють розвитку творчих здібностей, уяви, спостережливості, художнього мислення і пам'яті дітей. Чим різноманітніші будуть умови, в яких протікає образотворча діяльність, зміст, форми, методи і прийоми роботи з дітьми, а також матеріали, з якими вони діють, тим інтенсивніше стануть розвиватися дитячі художні здібності.

На сьогодні в закладах дошкільної освіти використовують державні програми розвитку дитини. Сучасні варіативні програми виховання і навчання дітей дошкільного віку укладено з урахуванням провідних принципів і положень розбудови системи національної освіти:

- демократизації суспільних відносин;
- гуманізації цілей і принципів педагогічної роботи з дітьми;

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. МОЛОДИЙ ПЕДАГОГ

Матюх О.С., Ціпан Т.С. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ШКІЛЬНОГО КРАЄЗНАВСТВА.....	3
Пишняк М.М., Стельмашук Ж.Г. ФОРМИ І МЕТОДИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	4
Дулевич Д.Ю., Костолович М.І. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ВЕБ-СЕРВІСІВ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ	5
Гурсєва В.С., Ціпан Т.С., ПЕДАГОГІЧНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	7
Колеснік А.О., Сяська І.О. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПЕРЕКОНАНЬ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЇ	8
Гомонець М.В., Стельмашук Ж.Г. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	9
Фелістович Т.М., Ціпан Т.С. ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ДО ПРАЦІ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	10
Ничипорчук Г.П., Ціпан Т.С. ФОРМУВАННЯ ДУХОВНО-МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ	12
Тарасюк Н.А., Ціпан Т.С. ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ	13
Пономаренко В.Ю., Сяська І.О. ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ОСВІТНИХ РЕСУРСІВ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ	15
Ткачук Н.Г., Федорова Н.В. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З МОТОРНОЮ АЛАЛІЄЮ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ	16
Чеб М.П., Рудюк О.В. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ	17
Марушка Я.М., Третяк О.М. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	18
Синіцька Н. В. МЕТОДИКА РОЗВ'ЯЗУВАННЯ СТЕРЕОМЕТРИЧНИХ ЗАДАЧ НА ДОВЕДЕННЯ	20
Ваколюк А.М. ОСВІТНІЙ МОНИТОРИНГ ЯКОСТІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	22
Кравчук М.Ю., Шалівська Ю.В. ОСНОВНІ ФОРМИ І МЕТОДИ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	23
Рожко О.С., Стельмашук Ж.Г. ЗМІСТ І ФОРМИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	24
Маринич А.І., Баліка Л.М. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	25
Гордусенко М.В., Стельмашук Ж.Г. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОДОЛАННЯ СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЙ ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	26
Яремович М.А., Сойчук Р.Л., ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗФПО ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СОЛІДАРНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НУШ	27
Барчук М.П., Грищай Н.Б. МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ «БІОЛОГІЇ І ЕКОЛОГІЇ» В СТАРШІЙ ШКОЛІ	28
Ляниця Б.І. І., Руденко Н. М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	30
Акімов В. Ю. Сойчук Р. Л. ІНФОРМАЦІЙНЕ НАСИЛЛЯ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ	31
Єрис О.В., Галатюк Ю.М. ВИВЧЕННЯ ЗАКОНУ ОМА ДЛЯ ПОВНОГО КОЛА У ФОРМІ НАВЧАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	32
Зеленчук О.В., Галатюк Ю.М. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛАБОРАТОРНИХ	

РОБІТ З ФІЗИКИ НА ОСНОВІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ	34
Михаревич Є.В., Галатюк Ю.М. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ У НАВЧАННІ ФІЗИКИ	36
Огієвич С.М., Галатюк Ю.М. МІЖПРЕДМЕТНА ІНТЕГРАЦІЯ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ФІЗИКИ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ	37
Деркач О.І., Синіцька Н. В. ВЕКТОРНИЙ МЕТОД РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ МАТЕМАТИКИ	39
Собко В.О., Синіцька Н. В. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ КООРДИНАТНО-ВЕКТОРНОГО МЕТОДУ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ГЕОМЕТРІЇ	40
Шимчук Б.Р., Велесик Т.А. ЗАСТОСУВАННЯ КРАЄЗНАВЧОГО ПІДХОДУ У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ГЕОГРАФІЇ	41
Дмитрієвич В. В., Левчук І.Б. ВИТОКИ ОРГАНІЗАЦІЇ БЛАГОДІЙНИХ ПРАВОСЛАВНИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ	43
Філімонов Д.В., Левчук І.Б. СОЦІАЛЬНИЙ ПЕДАГОГ ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ ТА ЙОГО РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ШКІЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 5 КЛАСУ	45
Романюк А.Л., Шадюк О.І. ЗНАЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРИ В ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОМУ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ	48
Кононець В.С., Шадюк О.І. СЕНСОРНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР	49
Денищук С.О., Шадюк О.І. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВІРШІВ ДЛЯ ЗБАГАЧЕННЯ СЛОВНИКА ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	50
Гомон О.С., Козлюк О.А. ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ ПОРУШЕНЬ ЗВУКОВИМОВИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	52
Зань З.П., Козлюк О.А. ПАРТНЕРСТВО ЗДО І СІМ'Ї З ПИТАНЬ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	54
Покорська М.О., Маліновська Н.В. УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ІГРАШКА В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ДИТИНИ	55
Гуринчук А.В., Маліновська Н.В. МЕТОДИКА КОРЕКЦІЇ ФОНЕМАТИЧНОГО СЛУХУ ТА ФОРМУВАННЯ СПРИЙМАННЯ У ДІТЕЙ ІЗ ЗНМ	56
Колодій Т.М., Шадюк О.І. ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ ДО СУЧАСНИХ УМОВ ЗДО	57
Кравчук А.Л., Шадюк О.І. ПОДОЛАННЯ ТРИВОЖНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ ПІД ЧАС ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ	59
Федорук І.Д., Маліновська Н.В. ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РІДНИМ МІСТОМ	61
Антонюк К.В., Маліновська Н.В. ЛГОПЕДИЧНА РОБОТА З ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГРУПИ.....	62
Ковальчук В.Л., Янцур Л. А. ДО ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ СТАРШИМИ ДОШКІЛЬНИКАМИ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ В ОБРАЗОТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	64
Ребік М.О., Янцур Л. А. ДО ПИТАННЯ ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ НА ЗАНЯТТЯХ ОБРАЗОТВОРЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	66

СЕКЦІЯ II. МОЛОДИЙ ПСИХОЛОГ

Чорноус Я.М., Кулакова Л.М. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОЯВУ ЕЙДЖИЗМУ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	68
--	----

СЕКЦІЯ ІІІ. МОЛОДИЙ ПРИРОДОДОСЛІДНИК

Зджанська Ю.А., Шевчук Т.М. ТОПОЛОГІЧНА МОДЕЛЬ НАНОСТРУКТУРОВАНОСТІ НАПОВНЕНИХ ПОЛІМЕРІВ	69
Водько І.С., Сяська І.О. ВРАХУВАННЯ ВПЛИВУ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ АСИМЕТРІЇ МОЗКУ НА РОЗВИТОК НАВЧАЛЬНИХ І ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ШКОЛЯРІВ	70
Федорчук М.О., Кривцов В.В. ГІПЕРСПЕКТРАЛЬНЕ ЗОБРАЖЕННЯ ПОЛІМЕРНИХ МАТЕРІАЛІВ ..	71
Жигалок С.В., Береза М.В., Сачук Р.М., Рудь О.Г. СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ, ОСНОВ ЗДОРОВ'Я І ПРИРОДОЗНАВСТВА	72
Костів А.А., Радзиховський М.Л., Мельник В.В., Дишкант О.В. РОБОЧЕ МІСЦЕ ВЕТЕРИНАРНОГО ФАХІВЦЯ	73
Попадинець А.М., Сяська І.О. БІОІНДИКАЦІЙНА ОЦІНКА ЯКОСТІ ВОДИ ОЗЕРА БІЛЕ	74
Касянчик А.В., Демчук В.В. ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ В СТАРШІЙ ШКОЛІ	74
Матеуш А.В., Шевців М.В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЖИВАННЯ ОРНІТОФАУНИ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УРБАНІЗОВАНИХ УМОВАХ	76
Корнійчук Р.М., Мислінчук В.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ФОТОМЕТРИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ЗІР РІЗНИХ КОЛЬОРОВИХ ГРУП	78
Коханевич І.М., Левшенюк В.Я. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ З ПРИРОДНИЧИХ НАУК НА ОСНОВІ МАТЕРІАЛІВ АСТРОНОМІЧНИХ БАЗ ДАНИХ	80
Урбан Г.Ю., Мислінчук В.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ОРБІТАЛЬНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ТА ОЦІНКА ВІДСТАНІ ДО ПУЛЬСАРУ PSR J0742-2822	81
Усик М.С., Мислінчук В.О. ОЦІНКА ВСЕСВІТУ З АНАЛІЗУ СПЕКТРУ ВИПРОМІНЮВАННЯ НАДНОВОЇ SN-2022 PRR	83
Чабан А.А., Мислінчук В.О. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ З ФІЗИКИ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ	85
Джус С.Л., Сачук Р.М., Якута О.О. МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ СУБСТАНЦІЙ КАЛЬЦІЮ ГЛЮКОНАТУ ТА БОРНОЇ КИСЛОТИ	86
Руснак І.М., Лико Д.В., Костишин Л.Є. ВИЗНАЧЕННЯ ПОДРАЗНЮВАЛЬНОЇ ДІЇ ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ БТФ ПЛЮС НА КРОЛЯХ.....	88
Гаюк Д.А., Сачук Р.М., Кацараба О.А. ВИЗНАЧЕННЯ ГОСТРОЇ ТОКСИЧНОСТІ НЕСТЕРОЇДНОГО ПРЕПАРАТУ ЦЕЛЕКСИБ НА БІЛИХ МИШАХ І ЩУРАХ.....	89
Жирун О.А., Сачук Р.М., Пепко В.О. ОСОБЛИВОСТІ ШТУЧНОГО РОЗВЕДЕННЯ ФАЗАНІВ.....	90
Галка І.В., Костолович М.І., Сачук Р.М. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АПІТУРИЗМУ В РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	92
Казека О.В., Сачук Р.М., Стравський Я.С. ТОКСИКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ РЕГІДРАТАЦІЙНОГО ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ.....	93
Крижик Н.Б., Сачук Р.М., Сачук Р.М., Пепко В.О. ОСОБЛИВОСТІ УТРИМАННЯ ТА ВИРОЩУВАННЯ МОЛОДНЯКУ ФАЗАНІВ.....	94
Ляковець Г.С., Сачук Р.М., Калиновська Л.Г. ЕКОТОКСИКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ ІНСЕКТИЦИДУ НОВОГО МЕХАНІЗМУ ДІЇ	95
Маркарян В.В., Велесик Т.А., Маркарян Н.А. НАЙПОШИРЕНІШІ БУР'ЯНИ В КУЛЬТУРНИХ РОСЛИНАХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ	97
Найко Д.О., Сачук Р.М., Пономарьова С.А. ТОКСИКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ НЕСТЕРОЇДНОГО ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ.....	98

СЕКЦІЯ ІV. МОЛОДИЙ ІТ-СПЕЦІАЛІСТ

Саєць П.М., Шинкарчук Н. В. ОРГАНІЗАЦІЯ ВІДДАЛЕНИХ РОБОЧИХ МІСЦЬ ЗАСОБАМИ VDI ...99	
Марчук С.В., Петренко С.В. ЦИФРОВИЙ РЕПОЗИТОРІЙ В НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ІНФОРМАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ 101	101
Микитенко О.О., Борак К.В. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОНИТОРУ СТАНУ КОМП'ЮТЕРА...103	
Діда Г.А., Бордюк М.А. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИЙ АНАЛІЗ УЛЬТРАЗВУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ 104	104
Зінчук Я.С., Ляшук Т.Г. ОГЛЯД ТА РОЗРОБКА РОЗУМНОГО ГОДИННИКА З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЇ ARDUINO 104	104
Джус М.В., Шинкарчук Н.В. ВИКОРИСТАННЯ СИМУЛЯТОРА CISCO PACKET TRACER ДЛЯ РОЗРОБКИ ІОТ РІШЕНЬ 105	105
Шинкарчук Н. В. ТРЕНДИ ЗАСТОСУВАННЯ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ В ПОТОЧНОМУ РОЦІ 108	108
Баньковський О.О. Антонюк М.С. РОЗВИТОК ІНФОРМАТИКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ 107	107
Леміч М.І., Кирик Т.А. РОЗРОБКА СЕРВЕРНОЇ ЧАСТИНИ ДОДАТКУ З ВИКОРИСТАННЯМ NEST.JS НА ПРИКЛАДІ ОНЛАЙН-АУКЦІОНУ 109	109
Хевзюк В.М., Кирик Т.А. ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА «ЕЛЕКТРОННИЙ ЖУРНАЛ» 110	110
Ушаков М.А.Вороницька В.М. ВЕБЗАСТОСУНОК «САЙТ ФАКУЛЬТЕТУ МАТЕМАТИКИ ТА ІНФОРМАТИКИ РДГУ 111	111
Дехтерук О.А., Вороницька В.М. РОЗРОБКА ВЕБСАЙТУ КАФЕДРИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА МОДЕЛЮВАННЯ РДГУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО МОДЕРНІЗАЦІЇ 113	113
Веремейчик С.В. ВИВЧЕННЯ WEB-ДИЗАЙНУ В КУЛЬТУРОЛОГІЇ 115	115
Кальницький Д.М., Кривонос О.М. ЯКІ Є ОСНОВНІ АЛГОРИТМИ ОБЧИСЛЮВАЛЬНОЇ ГЕОМЕТРІЇ 116	116
Сало В.В., Ляшук Т.Г. ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРА У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ З ФІЗИКИ 117	117

СЕКЦІЯ V. МОЛОДИЙ ІСТОРИК

Романюк Г.М., Давидюк Р.П. «РІДНІ ХАТИ» ЯК СКЛАДОВА КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ВОЛИНСЬКОГО ВОЄВОДСТВА 118	118
Рушак В.Ю., Гуменюк О.В. ПРОЦЕС ПОЯВИ ТА РОЗВИТКУ ПЕРШИХ ДЕРЖАВНИЦЬКИХ ІДЕЙ ТА КОНЦЕПЦІЙ В. ЛИПІНСЬКОГО 120	120
Онисковець А.О., Михальчук Р.Ю. РЕФОРМАЦІЯ В ІСТОРІЇ НІМЕЧЧИНИ 122	122
Пухальська Н.В., Михальчук Р.Ю. СУЧАСНІ ІТ-ТЕХНОЛОГІЇ В АРХЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ 124	124
Турченко М.М., Михальчук Р.Ю. ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ ГЕНОЦИДУ ВІРМЕН 126	126
Чижук С.Я., Михальчук Р.Ю. ДОКТРИНА НІКСОНА В ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ США 1970-Х РР... 128	128
Крижанська О.В., Михальчук Р.Ю. СТАТУТ І СТРУКТУРА ЛІГИ НАЦІЙ 130	130
Михалик С.В., Михальчук Р.Ю. РЕЛІГІЙНО-ФІЛОСОФСЬКЕ ТА ЕТИКО-МОРАЛЬНЕ ВЧЕННЯ КОНФУЦІЯ 131	131
Харчук В.С., Гуменюк О.В. СКІФСЬКІ ЦАРСЬКІ КУРГАНИ: ОСОБЛИВОСТІ ВИНИКНЕННЯ 132	132
Мефанік Т.С., Плюта Н. В. ГЕНОЦИД ВІРМЕНІВ В 1915-1923 РОКАХ 134	134
Плюта В.А., Плюта Н. В. АКВААЕРОБІКА: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ 135	135
Рижий А.А., Півоварчук В.М. ЖІНКИ ТРЕТЬОГО РАЙХУ ПІД ПРИЗМОЮ ПОВСЯКДЕННОСТІ 137	137
Петровець М.А., Ворон О.П. КОРОЛЕВИ ДИНАСТІЇ ТЮДОР В ІСТОРІЇ АНГЛІЇ 138	138
Буржинська Н.А., Ворон О.П. ДОЗВІЛЛЯ ЗНАТНИХ ОСІБ У ЕПОХУ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ 139	139

Школярчук М.О., Плюта Н. В. БАБИНІ ЯРИ УКРАЇНИ – МІСЦЯ МАСОВОГО ВБИВСТВА ЄВРЕЇВ	.140
Портюх М.Л., Ворон О.П. ПОСИЛЕННЯ АБСОЛЮТИЗМУ У ФРАНЦІЇ ЗА ПРАВЛІННЯ ЛЮДОВІКА XIV	141
Дудай В.Ю., Мартинчук І.І. ЗАГАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЯПОНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ВІДНОСИН В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТ.	142
Мартинчук Ю. П., Малежик Д. І. НЕЙТРАЛІТЕТ ШВЕЙЦАРІЇ ТА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА	 144
Федюшко В. О., Мартинчук І.І. ЗАРОДЖЕННЯ СУФРАЖИЗМУ В АНГЛІЇ ТА БОРОТЬБА ЗА ВИБОРЧЕ ПРАВО ЖІНОК	146
Чижевський О.О., Мартинчук І.І. РОЛЬ «МАЛИХ» НІЮРНБЕРЗЬКИХ ПРОЦЕСІВ 1946-1949 РР. ТА ФРАНКФУРТСЬКОГО ПРОЦЕСУ 1963-1965 РР. В ПОКАРАННІ НАЦИСТСЬКИХ ЗЛОЧИНЦІВ	... 148
Шушко М. О., Мартинчук І. І. КВЕБЕКСЬКА «ЖОВТНЕВА КРИЗА» 1970 Р.	149
Рач М.В., Северова О.В. ОСОБЛИВОСТІ ЖІНОЧОГО ФАВОРИТИЗМУ У ФРАНЦІЇ	150

СЕКЦІЯ VI. МОЛОДИЙ ЕКОНОМІСТ

Мельник В.В., Заглинська Л.В. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ	152
--	----------

СЕКЦІЯ VII. МОЛОДИЙ МИСТЕЦТВОЗНАВЕЦЬ

Бондаренко М. І., Тюска В.Б. ОРГАНІЗАЦІЯ EVENT-ЗАХОДІВ У ТЕТЕРІВСЬКОМУ БУДИНКУ КУЛЬТУРИ: СУЧАСНИЙ ДОСВІД	153
--	----------